

De mens wikt, God beschikt

De mens wikt, God beschikt

Dagboek uit een NSB interneringskamp
19 mei - 6 juni 1945

Cor Fischer

DE MENS WIKT, GOD BESCHIKT

© Cor Fischer

Schrijver: Cor Fischer

Coverontwerp: Jan Fischer

ISBN: 9789464801576

Jaar van uitgifte: 2023

Uitgegeven in eigen beheer.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor nadere informatie en contact:

 demenswiktgodbeschikt

Voorwoord

Onze opa, Cor Fischer, schreef dit dagboek grotendeels tijdens zijn verblijf in de als interneringskamp ingerichte Christelijke Nationale School aan de Rozenboomlaan in Voorburg.

Hij noteerde zijn belevenissen en gedachten, of zoals hij zelf zegt “zijn ondervindingen”, dagelijks met potlood op tachtig vellen blocnote papier.

Ofschoon Lud, onze vader, het handschrift van Cor moeilijk leesbaar vond, bewaarde hij de van zijn vader geërfde volgeschreven vellen papier zorgvuldig. Dit werd mede ingegeven door de historische waarde die hij ervan voorzag.

Op zijn eenennegentigste begon het bij Lud toch te kriebelen: hij werd steeds nieuwsgieriger en wilde het door zijn vader nagelaten dagboek ontcijferen. Onze nicht Juliette Veltman wilde hem daar graag bij helpen.

Middagen en avonden zaten zij aan de keukentafel om de notities van Cor te ontcijferen en te duiden. Juliette typte de ontcijferde tekst vervolgens ijverig in op de computer en e-mailde deze voor commentaar naar mijn vader.

Een maand nadat Lud en Juliette het dagboek leesbaar hadden gemaakt, overleed onze vader onverwachts maar vreedzaam in zijn slaap.

Lud was geïnteresseerd in historie. Dit kwam ook voort uit zijn beroep als antiquair. Met de publicatie van dit dagboek hebben we de wens

van onze vader, om een stukje bij te dragen aan de geschiedenis van Voorburg en omgeving, kunnen realiseren.

We hebben het dagboek uitgegeven zonder een waardeoordeel over Cor Fischer te hebben. Dit laten we desgewenst over aan de lezer.

De tekst in dit dagboek volgt zoveel mogelijk het oorspronkelijk manuscript met uitzondering van de bij iedere dag inleidende zinnen. Deze zijn door ons toegevoegd.

Omwille van de leesbaarheid zijn lange zinnen uit het manuscript opgeknipt in kortere zinnen. Daarnaast zijn er voetnoten en tussen haakjes geplaatste toevoegingen ter verduidelijking toegevoegd.

Als laatste verandering is de huidige spelling van het Nederlands gebruikt: mensch = mens, wasschen = wassen, stroo = stro, zoodat = zodat, enzovoort.

De in het dagboek genoemde namen van derden zijn omwille van de privacy afgekort tot de eerste letter.

Jan en Piet Fischer

INHOUD

INLEIDING	9
HET DAGBOEK VAN COR FISCHER	11
HET MANUSCRIPT	81
HET INTERNERINGSKAMP	83
DE MEELFABRIEK KOECHLIN & CO.	85
PLATTEGROND	87
DANKWOORD	89

Inleiding

Cor Fischer (1896-1958) koopman van beroep, had zijn zaak, genaamd “De Goederenbeurs”, in de Papestraat in Den Haag.

Daar kocht en verkocht hij huisraad; vooral meubelen. Hij woonde met zijn vrouw Lena en zijn zoon Lud aan de Prinses Mariannelaan in Voorburg.

Dit dagboek van zijn hand begint op 19 mei 1945, elf dagen na de bevrijding van Den Haag, om 6 uur 's middags. Cor beschrijft in dit dagboek de onzekere dagen die hij beleefde in een NSB interneringskamp.

Het verslag van zijn derde dag in gevangenschap sluit hij in overpeinzing af met de woorden: “De mens wikt, God beschikt”.